

Uit het aanwinstenboek:

augustus t/m december 1995

door

Kees Moeliker

Zij die verwachten dat dit aanwinsten-overzicht het afgelopen jaar betreft, moet ik teleurstellen. Uw rapporteur ontdekte na enig geblader in oude Straatgrassen dat de laatste aflevering (in jaargang 7, nummer 2) de eerste zeven maanden van 1995 besloeg en dat hij nadien in gebreke is gebleven. Om geen gaten in deze langlopende serie te laten vallen, volgt hier dan de rest van 1995, handelend over 134 monsters die zijn ingeschreven onder de aanwinstnummers 95-215 t/m 349. Het jaar 1995 bleef daarmee ruim onder de 521 van 1994.

De tuinlijster *Turdus hortulorum* die in het vorige verslag met enig trompetgeschal werd binnengehaald (95-093), bleek na onderzoek op de vindplaats (Ridderkerk) inderdaad een uit gevangenschap ontsnapt exemplaar te zijn. Op twee straten afstand van de plek waar de onfortuinlijke vogel werd doodgereden, bleek zich namelijk een vogelgroothandel te bevinden die regelmatig in het najaar dergelijke lijsterachtigen, samen met andere vogels, uit China importeert. De tuinlijster heeft waarschijnlijk wel de hele winter voorafgaande aan zijn dood vrij rondgevlogen en - zo bleek na sectie - zich tegoed gedaan aan *Cotoneaster*-besjes en mieren *Lasius niger*. Dat beide voedselsoorten ook in Oost-Azië ruim voorhanden zijn, stemt tot nadenken. Maar nu over tot de nieuwigheden.

Gewervelden

Onze reislustige collectiebeheerder John Mulder bracht 26 reptielen en amfibieën mee uit Turkije en Syrië (95-215/216). Collectiebeheerder Leo Man in 't Veld bleef niet achter en verzamelde een slang en een hagedis op Zanzibar (95-272/273). Jan Lucas (ook collectiebeheerder) vond een aangereden kleine watersalamander op Ameland (95-338) en ondergetekende vond een rottende tors van de schildpad *Mauremys caspica*

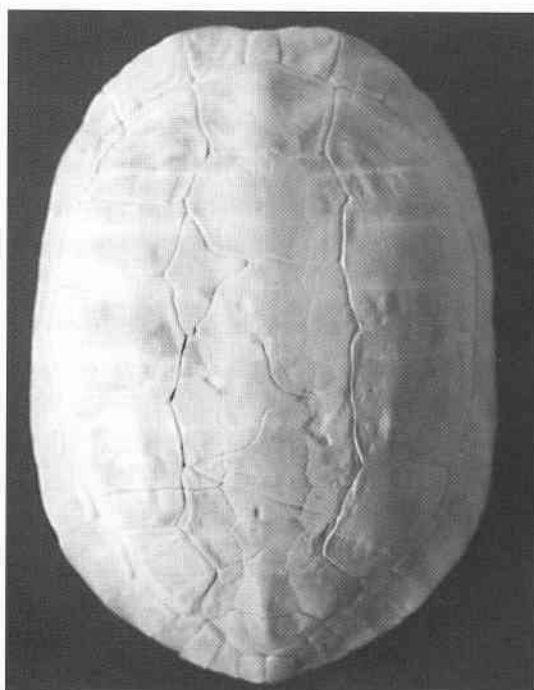
langs een Zuid-Turks strand en sleepte het - tegen beter weten in - mee naar Rotterdam (95-230). Zo verging het ook een flink roggeëi dat Jelle Reumer vond op een Normandisch strand (95-346). Wat de vissen betreft, bleef het daar bij. Zoogdieren waren mooi verdeeld over de diverse groepen: een bosmuis uit Dordrecht (Vis, 95-232), een steenmarter uit Nijverdal (Hoeksema, 95-241), een Surinaams geitje met zes poten (Ghurahoo, 95-277) en - wat laat ingeschreven - een potvis uit Scheveningen (95-349), waarover ik verder niet zal uitweiden. Nathan Wiese vond in Barendrechts bouwzand mammoetbotten en kreeg vrij van school om ze naar het museum te brengen (95-309).

Aan vogels kreeg het museum mooi materiaal binnen. Diergaarde Blijdorp schonk een sneeuwuil, een laplanduil en een kea (95-276); beide uilen zijn inmiddels opgezet en staan tentoon, de kea berust nog bij de preparateur. De Vogelklas Karel Schot bezorgde opvallend veel groene spechten (95-290). Verder een kleine karekiet die zich in Flevoland doodvloog tegen een vishengel (H.J. Reumer, 95-231) en een kleine alk van de Kwade Hoek (Moeliker, 95-292).

De Laplanduil,
geschonken door
Diergaarde Blijdorp,
geprepareerd
door Ewold Horn.

(foto: Kees Moeliker)

Inmiddels is het schild van
Mauremys caspica schoon.

(foto: Kees Moeliker)

Ongewervelden

Weekdieren kwamen in groten getale binnen. Allereerst een aanvulling op het vorige verslag waarin de volgende paratypes van Turkse landslakken, beschreven door Hausdorf en geschonken door Henk Menkhorst, ontbraken: *Orculella menkhorsti menkhorsti* (95-051: 6 ex), *Orculella ruderalis urartaica* (95-052: 6 ex), *Schileykula batumensis inversa* (95-053: 3 ex) en *Schileykula trapezensis acampsia* (95-054: 6 ex). Korfmossels *Corbicula* kwamen binnen van de Carnisse grienden (Rooth, 95-233) en (fossiel) van de Maasvlakte (IJsselstijn, 95-242). Van collectie-beheerder Gulden ontving het museum een aantal mooie monsters schelpen uit voormalig Joegoslavië, Tunesië, Bretagne (95-223/225) en Portugal, waaronder *Cymbium olla* (95-242). Een zelfde soort schenking deed Menkhorst, maar dan uit Zuid-Afrika (95-267/71: *Scutus*, *Gibbula* en *Crepidula*; 95-226: *Sepia*), Ghana (95-237/240: *Donax* en *Patella*) Spanje (95-342/344: *Tricolia*), Turkije (95-340: *Rapana*) en Nederland (95-235/236: *Acanthocardia* en *Spisula*). De reis van collectie-beheerder Frans de Jong door Nieuw-Zeeland leverde een mooie serie schelpen op (95-293/308) die bijna allemaal nieuw voor de collectie zijn: wat dacht u van *Sigapatella novaezelandia*, *Diloma bicanaliculata* en *Aulacomys atermoaria*! Een tiental inktvis skeletten en twee monsters tweekleppige schelpen (*Donax*) afkomstig uit de Zuid-Turkse provincie Içel werden ook aan de collectie toegevoegd (Moeliker, 95-260, 261/62).

Onder de overige ongewervelden vallen met name de kokerwormen *Circeis spirillum* (95-248/254 en 286), *Spirorbis* sp. (95-255/257) en *Hydroides norvegicus* (95-258 en 287) op die Jan Lucas langs het Zuid-Hollandse strand verzamelde. Dat zelfde geldt ook voor de hydroid-poliepen die Jan uit aangespoeld 'apenhaar' wist te pluizen (95-278/286) en waarvan ik u de namen maar liever bespaar. Mosdier-kolonies waren er ook weer: *Flustra foliacea* van Ouddorp (Lucas, 95-288). Onder de insecten deze keer: 500 geprepareerde Turkse dagvlinders (95-348, Coene), een atlasvlinder met pop in sierlijst, overgedragen door het Belastingmuseum (95-347), een kever uit Syrië (Mulder, 95-266),

de waterkever *Dytiscus semisulcatus* en een waterschorpioen uit Yemen (Mulder, 95-335/336). Spinnen nu alleen van ver: Turkije (Moeliker, 95-264) en Syrië (Mulder, 95-265).

Nieuw voor Nederland!

Voor aanwinstnummer 95-339 moest een schap in het depot vrijgemaakt worden. Het betrof namelijk een vertegenwoordiger van de Sipuncula, een stam uit het dierenrijk die tot dusver niet in de NMR-collectie voorkwam. Het ongesegmenteerde wormachtige schepsel luistert naar de naam *Golfingia vulgaris* en werd - hoe kan het ook anders - door Jan Lucas in maart 1995 op het strand van Katwijk gevonden in touw dat verbonden was aan een soort boei. De soort was - naar verluidt - nooit eerder in Nederland aangetroffen, maar staat niettemin te boek als algemeen rond de Britse eilanden en van Noord-Noorwegen tot West-Afrika. Het zeedier kan een lengte van 20 cm bereiken; onze *Golfingia* mat ongeveer 3 cm.

Planten

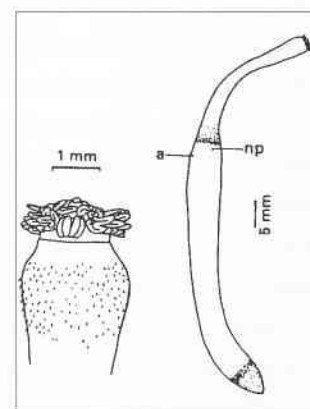
Het herbarium werd verrijkt met 192 planten, verzameld en geschonken door Remko Andeweg, Gijs van der Voet, Piet Florusse en Ben Otten. Een paar krenten uit de pap zijn: kransmuur *Polycarpon tetraphyllum*, melige toorts *Verbascum lychnitis*, groot streepzaad *Crepis biennis* en muurganzevoet *Chenopodium murale*, alle uit Rotterdam. Van buiten de regio, maar niet minder belangwekkend, zijn: heggemuur *Alsine tenuifolia* uit Drenthe en zandambrosia *Ambrosia coronopifolia* uit IJmuiden.

Boeken en tijdschriften werden ontvangen van Piet Florusse (onder andere 95-214: 'Bijdrage tot de kennis der houtige lianen' en 95-244: 'Neerlands Plantenschat, 1854'), Kees Heij (95-222: 'Natural History of Seram' en 95-275: 'enige overdrukken van A.C.V. van Bemmell'), Frans Sliker (95-234: 'Wat vind ik in de duinen?'), J. Gombert (95-312: vier delen 'Nierstrass') en Henk Menkhorst (95-229: 'diverse malacologische boeken en tijdschriften'). De heer en mevrouw Van Heurn schonken enige tientallen ingebonden jaargangen van het tijdschrift *Limosa* (95-291).

Prachtige schelpen uit Nieuw-Zeeland, verzameld door Frans de Jong

(foto: Kees Moeliker)

De eerste vertegenwoordiger van de Sipuncula in de NMR-collectie, aanwinst 95-339:

Golfingia vulgaris.

(illustratie uit Hayward & Ryland, 1995 - Handbook of the Marine Fauna of the North-West Europe - OUP, Oxford)